

DOMINIKA, n.o.

Námestie baníkov 28, 048 01 Rožňava, tel. 0911 010 56

e-mail: nodominika@gmail.com

PROGRAM CENTRA PRE DETI A RODINY DOMINIKA V ROŽŇAVE

S účinnosťou: od 15.09.2022

Vypracoval: Mgr. Iveta Kubalová, riaditeľ CDR Dominika
Mgr. Enikő Gembická, sociálny pracovník CDR Dominika

Schválil: Mgr. Iveta Kubalová, riaditeľ DOMINIKA, n.o.

V Rožňave, 31.08.2022

PROGRAM

CENTRA PRE DETI A RODINY DOMINIKA

v zmysle ustanovenia §1 vyhlášky č. 103/2018 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

/ďalej len Centra/

Úvodné ustanovenia

Od roku 2009 sa rehoľné sestry Inštitútu dcér Márie Pomocnice venujú sociálnej pomoci deťom, ktorých rodinná situácia sa ocitla v kríze, deťom z málo podnetného sociálneho prostredia, týraným deťom, obetiam domáceho násillia, obetiam sexuálneho zneužívania, výchovne zanedbaným deťom a deťom s poruchami správania. Centrum už od roku 2009 prevádzkuje samostatne usporiadanú skupinu v Rožňave pod vedením rehoľných sestier z Inštitútu dcér Márie Pomocnice.

Vzhľadom na vznik vojnového konfliktu na Ukrajine, Centrum taktiež vykonáva pokrytie potreby zabezpečenia kontinuity diela Saleziánov dona Bosca na Ukrajine, a to prevádzky detského domova pre maloletých chlapcov - siroty alebo vyrastajúcich v náročných podmienkach vo svojich rodinách, ktoré nemôžu v súčasnosti Saleziáni dona Bosca na Ukrajine vykonávať v dôsledku prebiehajúceho konfliktu na území Ukrajiny. V zmysle uvedeného je teda zabezpečená kontinuita samostatnej skupiny v Rožňave podľa doterajších podmienok a zároveň sú vytvorené 2 samostatné skupiny, nachádzajúce sa v Žiline a v Galante – Hody, ktoré sú vedené Saleziánmi dona Bosca ako aj ďalším personálom, zabezpečujúc kontinuitu diela Saleziánov dona Bosca z Ukrajiny na území Slovenskej republiky. V dôsledku uvedeného účelu, a to rozšírenia a rozvetvenia Centra došlo aj k primeranému personálnemu posilneniu Centra a rozdelenia kompetencií.

a) kontaktná adresa centra Námestie baníkov 28, 048 01 Rožňava
telefónne číslo: 058/7325624 riaditeľ 0911 010 563
e-mail: nodominika@gmail.com
web: www.dominika-no.sk

b) adresy miest vykonávania opatrení

- Námestie baníkov 28, 048 01 Rožňava – samostatne usporiadaná skupina
- Hodská 1229, 924 01 Galanta – Hody – samostatne usporiadaná skupina
- Rajecká cesta 17, 010 01 Žilina – samostatne usporiadaná skupina

c) účel Centra je v zmysle ustanovení zákona č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Zákon**“)

- vykonávanie opatrení dočasne nahrádzajúcich dieťaťu jeho prirodzené rodinné prostredie alebo náhradné rodinné prostredie na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia alebo o uložení výchovného opatrenia – pobytové opatrenie súdu (ustanovenie § 45 ods. 1 písm a) Zákona.

d) druh vykonávaných opatrení

- Pobytové opatrenia (§ 45 ods. 4 písm. a) vykonávané v centre pre deti a rodiny:
- Neodkladné opatrenia
- Výchovné opatrenia
- Ústavná starostlivosť

e) forma vykonávania opatrení

- pobytová forma

f) opis cieľovej skupiny Centra

Na vykonávanie opatrení pobytovou formou na základe rozhodnutia súdu:

- maloleté deti vo veku 0-18 rokov na základe súdneho rozhodnutia o nariadení ústavnej starostlivosti, o nariadení neodkladného opatrenia a o uložení výchovného opatrenia
- plnoletá fyzická osoba, ktorou je mladý dospelý po ukončení pobytového opatrenia súdu nadobudnutím plnoletosti dieťaťa
- maloleté deti z Ukrajiny alebo maloletí bez sprievodu na základe rozhodnutia súdu z Ukrajiny pochádzajúci najmä, ale nie výlučne zo zariadenia Dom rodiny – Pokrova v meste Lvov

h) celkový počet miest v Centre

Celková kapacita Centra je 30 miest.

- 1. Skupina – kapacita 10 miest na adrese Námestie baníkov 28, 048 01 Rožňava
- 2. Skupina – kapacita 10 miest na adrese Hodská 1229, 924 01 Galanta – Hody
- 3. Skupina – kapacita 10 miest na adrese Rajecká cesta 17, 010 01 Žilina

i) opis vnútorných a vonkajších priestorov Centra

Budova Centra DOMINIKA nachádzajúca sa v centre Rožňavy bola účelovo zrekonštruovaná v roku 2009. Objekt pozostáva zo vstupnej časti, prízemnia, prvého podlažia a priestranného dvora s detským ihriskom.

- vnútorné priestory

Na poschodí sú tri priestranné izby pre ubytovanie 10 detí. Každé dieťa má svoju posteľ s úložným priestorom, skriňu a komodu na osobné šatstvo, písací stolík, stoličku a poličku na osobné veci. Na poschodí sa nachádza aj kuchyňa, jedáleň a spoločenská miestnosť. Priestory na osobnú hygienu detí - kúpeľňa s dvomi sprchovými kútmi a dvomi WC (jedno pre chlapcov a druhé pre dievčatá), sa nachádzajú hneď vedľa izieb detí. Miestnosť pre vychovávateľov s príslušnou kúpeľňou a WC, kancelária, pracovňa (dve práčky a vaňa) a chodba, z ktorej sa vychádza na väčší balkón sa nachádzajú tiež na poschodí.

Na prízemí je situovaná kontaktná miestnosť, slúžiaca aj ako miestnosť pre návštevy. Je tam aj herňa, ktorá slúži na vzdelávacie aktivity i prácu s deťmi vo voľnom čase a skladová miestnosť.

- vonkajšie priestory

Na príľahlom dvore o výmere okolo 720m² sa nachádza altánok, detské ihrisko s dvomi pieskoviskami, s hojdačkami a preliezačkami, ihrisko s basketbalovým košom, trampolínou (v lete s bazénom).

- podmienky zachovania súkromia, podmienky na osobnú hygienu

Z opisu vnútorných priestorom centra je zrejmé, že každé dieťa má svoj osobný priestor na uloženie si osobných vecí, na prípravu do školy, na osobnú záujmovú činnosť, na odpočinok. Na osobnú hygienu detí slúži výlučne kúpeľňa s dvomi uzatvárateľnými sprchovými kútmi, a s dvomi umývadlami. Vedľa kúpeľne sú dve samostatné WC – dievčenské a chlapčenské, s príslušným umývadlom pred WC.

Z bezpečnostných dôvodov sa WC a kúpeľňa nezamykajú a vychovávatelia zabezpečujú a dohliadajú na súkromie každého dieťaťa pri osobnej hygiene. Osobnú hygienu malých detí – prebaľovanie, prezliekanie a kúpanie zabezpečujú výlučne službukonajúci vychovávatelia v priestoroch pracovne, nakoľko je tam vaňa, takto zabezpečujeme súkromie aj malých detí.

Deti sa v rámci Centra učia rešpektovať osobný priestor a súkromie iných, predovšetkým pri hygiene, pri obliekaní sa, vstupeň do izby, kde nebývajú. Rešpektovanie osobného priestoru, súkromia, zohľadnenie potrieb iných sú predmetom rozhovoru počas večerného hodnotenia dňa v skupine.

Budova Centra DOMINIKA nachádzajúca sa v Galante na adrese Hodská 1229, 924 01 Galanta

– Hody, bola ako pôvodná budova kaštieľa účelovo zrekonštruovaná v roku 1994 až 1998. Objekt pozostáva zo vstupnej časti, prízemnia, prvého podlažia a priestranného parku.

- vnútorné priestory

Na prízemí budovy sa nachádza kuchyňa a jedáleň. Na poschodí sa ďalej nachádzajú štyri priestranné izby pre ubytovanie 10 detí. Každé dieťa má svoju posteľ s úložným priestorom, skriňu na osobné šatstvo, písací stolík, stoličku a policičku na osobné veci. Dve izby majú spoločnú kúpeľňu s tromi sprchovými kútmami a štyrmi WC (pre chlapcov) a tieto sa nachádzajú hneď vedľa izieb detí. Ďalšie dve izby majú kúpeľňu a toaletu osobitne prislúchajúcu k izbe. Na poschodí sú v práčovni k dispozícii aj dve práčky a sušička, ďalej spoločenská miestnosť, ktorá slúži na vzdelávacie a voľnočasové aktivity. Miestnosť pre vychovávateľov s príslušnou kúpeľňou a WC ako aj kancelária sa nachádzajú tiež na poschodí. Na prízemí je situovaná kontaktná miestnosť, slúžiaca aj ako miestnosť pre návštevy. Priestranná chodba, ktorá sa používa aj ako herňa: futbalový stôl – calcetto, stolnotenisový stôl.

- vonkajšie priestory

Budova sa nachádza priamo v parku, ktorý má rozlohu 3 hektáre. Nachádza sa tu detské ihrisko s pieskoviskom, s hojdačkami a preliezačkami. V parku sú chodníky vhodné na prechádzku aj bicyklovanie ako aj futbalové a volejbalové ihrisko.

- podmienky zachovania súkromia, podmienky na osobnú hygienu

Z opisu vnútorných priestorov centra je zrejmé, že každé dieťa má svoj osobný priestor na uloženie si osobných vecí, na prípravu do školy, na osobnú záujmovú činnosť, na odpočinok. Na osobnú hygienu detí slúžia tri kúpeľne, dve sú súčasťou dvoch izieb (sprcha a WC) a jedna pre ďalšie dve izby (3 x sprcha, 4 x WC a 5 umývadiel).

Z bezpečnostných dôvodov sa WC a kúpeľňa nezamykajú a vychovávatelia zabezpečujú a dohliadajú na súkromie každého dieťaťa pri osobnej hygiene.

Deti sa v rámci Centra učia rešpektovať osobný priestor a súkromie iných, predovšetkým pri hygiene, pri obliekaní sa, vstupeň do izby, kde nebývajú. Rešpektovanie osobného priestoru, súkromia, zohľadnenie potrieb iných sú predmetom rozhovoru počas večerného hodnotenia dňa v skupine.

Budova Centra DOMINIKA nachádzajúca sa v Žiline, Rajecká cesta 17, 010 01 Žilina bola účelovo postupne zrekonštruovaná ako „dom“ od roku 1990 do 2020. Objekt pozostáva zo vstupnej časti, prízemí, prvého, druhého a tretieho podlažia a priestranného dvora s detským ihriskom.

- vnútorné priestory

Na prvom poschodí sa nachádza 5 novoupravených izieb pre ubytovanie detí. Každá izba má kapacitu 2 detí, pričom každé dieťa má svoju posteľ s úložným priestorom, skriňu na osobné šatstvo, písací stolík, stoličku a poličku na osobné veci. Ku každej izbe prislúcha samostatná kúpeľňa so sprchovacím kútom umývadlom a WC. Na tomto poschodí sa nachádza aj kuchynka a veľká jedáleň. Spoločenská miestnosť sa nachádza na druhom poschodí s herňou a televíznou miestnosťou. Miestnosť pre vychovávateľov s príslušnou kúpeľňou a WC, kancelária, pracovňa (dve práčky a žehliareň a dve sušičky) je situovaná v trakte C budovy. V tejto časti budovy sa nachádza aj chodba, ktorá je oddelená a z ktorej sa vychádza na ďalšie poschodia domu. Na prízemí je situovaná kontaktná miestnosť, slúžiaca aj ako miestnosť pre návštevy. V oratóriu sa nachádza veľká herňa, ktorá slúži na vzdelávacie aktivity i prácu s deťmi vo voľnom čase a tiež ako skladová miestnosť.

- vonkajšie priestory

Budova je umiestnená na rozsiahlom pozemku s príslušným dvorom o výmere 900m², kde sa nachádza altánok a detské ihrisko a viacúčelové ihrisko. Ďalej v priestoroch oratória sa nachádza aj trávnaté ihrisko a ihrisko s umelou trávou, kde možno hrať futbal, basketbal a realizovať ďalšie voľnočasové aktivity na čerstvom vzduchu.

- podmienky zachovania súkromia, podmienky na osobnú hygienu

Z opisu vnútorných priestorov centra je zrejmé, že každé dieťa má svoj osobný priestor na uloženie si osobných vecí, na prípravu do školy, na osobnú záujmovú činnosť, na odpočinok. Na osobnú hygienu detí slúži výlučne kúpeľňa s WC v každej ubytovacej bunke, izbe. Deti sa v rámci centra učia rešpektovať osobný priestor a súkromie iných, predovšetkým pri hygiene, pri obliekaní sa, vstupe do izby, kde nebývajú. Rešpektovanie osobného priestoru, súkromia, zohľadnenie potrieb iných sú predmetom rozhovoru počas večerného hodnotenia dňa v skupine.

j) celkový počet zamestnancov Centra

Centrum má odborný a výchovný tím, celkovo 6 zamestnancov v odbornom tíme (3x psychológ, 2x sociálny pracovník a 1x špeciálny pedagóg v Rožňave) a ďalších 15 zamestnancov zabezpečujúcich starostlivosť v samostatne usporiadaných skupinách:

odborný tím

2x sociálny pracovník - VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor sociálna práca - plný pracovný úväzok

3x psychológ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor psychológia – 1x polovičný úväzok Rožňava, 1x ¼ úväzok Žilina, 1x ¼ úväzok Galanta

1x špeciálny pedagóg– VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor špeciálna pedagogika - polovičný pracovný úväzok
zabezpečenie starostlivosti v samostatne usporiadanej skupine v Rožňave

vychovávateľ a zodpovedný zástupca Centra - VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor Učiteľstvo 1. stupňa ZŠ
a VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor sociálna práca - plný pracovný úväzok

vychovávateľ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor sociálna práca a doplnkové pedagogické štúdium
- plný pracovný úväzok

vychovávateľ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor sociálna práca a doplnkové pedagogické štúdium
- plný pracovný úväzok

pomocný vychovávateľ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor predškolská a elementárna pedagogika
- polovičný pracovný úväzok

pomocný vychovávateľ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor špeciálna pedagogika - plný pracovný úväzok

gazdiná - VŠ vzdelanie, odbor katolícka teológia - polovičný pracovný úväzok

zabezpečenie starostlivosti v samostatne usporiadanej skupine v Žiline

vychovávateľ -VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor Učiteľstvo 1. stupňa ZŠ – plný pracovný úväzok

vychovávateľ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor sociálna práca a doplnkové pedagogické štúdium
- plný pracovný úväzok

pomocný vychovávateľ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, - plný pracovný úväzok

pomocný vychovávateľ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, - polovičný pracovný úväzok

pomocný vychovávateľ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, - plný pracovný úväzok

zabezpečenie starostlivosti v samostatne usporiadanej skupine v Galante

vychovávateľ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor Učiteľstvo 1. stupňa ZŠ - plný pracovný úväzok

vychovávateľ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, odbor sociálna práca a doplnkové pedagogické štúdium
- plný pracovný úväzok

pomocný vychovávateľ - VŠ vzdelanie 2. stupňa, - plný pracovný úväzok

pomocný vychovávateľ – stredoškolské vzdelanie - polovičný pracovný úväzok

pomocný vychovávateľ – VŠ vzdelanie 2. stupňa, - plný pracovný úväzok

V prípade potreby centrum využíva služby iných zariadení a externých odborníkov:

klinický psychológ – odborná psychologická diagnostika a psychoterapia

CPPPaP a ČŠPP – odborná psychologická a špeciálno-pedagogická diagnostika a terapia

klinický logopéd – diagnostika a terapia

a iné podľa potreby.

k) spôsob oboznámenia detí, rodičov a iných fyzických osôb s programom Centra

- *Dieťa sa s programom Centra začne oboznamovať* hneď od umiestnenia v Centre, a to postupne začínajúc najpotrebnejšími základnými skutočnosťami, s veľkou citlivosťou a empatiou, zohľadňujúc aktuálne emocionálne nastavenie dieťaťa, vek a mentálnu i sociálnu úroveň dieťaťa. Dieťa sa najprv zoznámi s priestormi Centra a s ostatnými deťmi, ktoré momentálne sú v Centre a v jeho samostatnej skupine umiestnené.

Program Centra sa snažíme predstaviť dieťaťu v pokojnom rozhovore, s možnosťou kedykoľvek a na čokoľvek sa opýtať. Predstavíme mu ako sa môže kontaktovať s rodičmi a s blízkymi osobami. Predstavíme mu jeho práva, ale aj povinnosti, tiež časový program a možnosť využitia voľného času. Informácia o tom, že dieťa bolo oboznámené a je postupne vedené pri osvojovaní si programu Centra, je zaznamenaná v IPRoDe a tiež postupne aj v mesačných PVP.

Program Centra bude preložený aj do Ukrajinského jazyka a deťom z Ukrajiny bude vysvetlený osobou z personálu Centra, ktorá ovláda Ukrajinský jazyk, a to spôsobom aby bolo zabezpečené oboznámenie sa s programom Centra deťmi podľa predchádzajúcich odsekov a tak, aby pri oboznamovaní nejstvovala akákoľvek bariéra, najmä jazyková bariéra.

- *rodičia a iné fyzické osoby* sú oboznámení s programom Centra pri umiestnení dieťaťa do Centra. Program Centra si môžu prečítať s možnosťou následného výkladu toho, čo potrebujú objasniť a vysvetliť. Zvlášť a podrobne sú oboznámení s Návštevným poriadkom Centra, čo potvrdzujú aj svojim podpisom.

Ak rodičia nie sú prítomní pri umiestnení dieťaťa do Centra, vtedy sú s programom podrobne oboznámení počas prvej návštevy sociálneho pracovníka Centra v rodine, prípadne oboznámenie sa s programom je jedným z bodov prípadovej konferencie, počas ktorej je vypracovaný Plán sociálnej práce s rodinou.

Program Centra bude preložený aj do Ukrajinského jazyka a bude poskytnutý vhodnou formou rodičom alebo iným fyzickým osobám blízkym konkrétnemu dieťaťu z Ukrajiny. Pracovník Centra ovládajúci Ukrajinský jazyk taktiež vhodnou formou a spôsobom oboznámi a vysvetlí program Centra rodičom alebo iným blízkym osobám detí z Ukrajiny. Pokiaľ nebude možné týmto osobám priblížiť program Centra osobne, vykoná sa tak iným vhodným spôsobom, napr. komunikáciou na diaľku.

- **informácie o programe Centra je možné získať aj z web stránky Centra**

1) odborné metódy práce s dieťaťom a jeho rodinou; spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov do odbornej práce Centra

Metóda, ktorá najviac charakterizuje celkovú činnosť centra je **metóda preventívneho systému** podľa princípov sv. Jána Bosca (1815-1888), ktorý rozvíja celú osobu – telo, srdce, myseľ a ducha. Nosné stĺpy tohto systému sú rozum, viera a láskavosť. Podstatným a neodmysliteľným prvkom výchovného systému dona Bosca je rodinnosť a asistancia. Saleziáni dona Bosca predstavujú spoločenstvo ľudí, ktorí sa rozhodli upriamiť svoj život výchove mladých. Uskutočňujeme teda poslanie, ktoré je zamerané na výchovu mladého človeka. Uvedená metóda preventívneho systému je už dekády praktizovaná Inštitútom dcér Márie Pomocnice (reholné sestry), ktoré sa venujú samostatne usporiadanej skupine v Rožňave a Saleziánmi Dona Bosca (reholní bratia a kňazi), ktoré sa venujú samostatne usporiadaným skupinám v Žiline a v Galante – Hody, pričom tieto inštitúty a ich systém preventívnej výchovy je celosvetovo únavaný a zároveň majú svoju právnu štruktúru uznanú aj civilnými autoritami.

Rozum musí viesť činnosť a pocity všetkých zamestnancov centra. Cieľom je formovať z detí slobodné a zrelé osobnosti. Rozum učí, ako ponúkať a vysvetľovať požiadavky a príkazy pravidiel, ale zvlášť pomáha spoznávať jedinečnosť a individualitu každého dieťaťa a nájsť v každom dieťati bod prístupný dobru, čo pomáha pri rozvoji dieťaťa a budovaní jeho charakteru.

Podstatným a neodmysliteľným prvkom výchovného systému dona Bosca je **náboženstvo**. Odvoláva sa na najhlbšie zdroje dieťaťa, na jeho túžbu po dokonalosti, na jeho vrodennú veľkodušnosť.

Láskavosť je oporou výchovnej metódy. V tomto slove sú naznačené vnútorné motivácie, ktoré musia hýbať vychovávateľom, jeho spôsob priblíženia sa k deťom a mladým, metódu a štýl jeho konania. Láskavosť si od vychovávateľa vyžaduje trvalú prácu na sebe a veľkú citovú vyrovnanosť. Táto láskavosť zároveň predstavuje aj ideál, ku ktorému sa formuje srdce a štýl života detí.

Veľmi dôležitou súčasťou pozitívneho vplyvu na dieťa je vytvorenie **rodinného prostredia**, kde sa cíti prijímané a akceptované. V takomto ovzduší sa môže vnútorne uzdravovať a rozvíjať po každej stránke. Dať deťom zažiť atmosféru skutočnej rodiny, v ktorej neexistuje strach z chýb a pádov, ale osobné úsilie meniť sa a odpúšťať. Radosť a veselosť je logickým dôsledkom životného štýlu založeného na rodinnom duchu a nevyhnutným prvkom výchovy inšpirovanej láskavosťou, rozumom a vierou. Jedným z metodologicky najrozhodnejších momentov výchovného pôsobenia je srdečné, bezstarostné, náhodné stretnutie pri hre. V preventívnej koncepcii je práve hra najlepší spôsob, ako spoznať deti a diagnostikovať ich potreby, pretože vychovávateľ tam s nimi žije v nenútenej a rodinnej atmosfére. Čas oddychu a hier je časom spokojnosti a uľahčuje spontánne, otvorené a osobné stretnutie s mladým človekom.

Asistancia - vychovávateľ by mal byť prítomný medzi deťmi, zúčastňovať sa na ich hrách aj práci, mal by mať rád pohyb i život, usilovať sa o fyzickú, duševnú aj emotívnu vyrovnanosť a mravnú bezúhonnosť, mať zmysel pre ich živosť, spontánnosť, trápenia, jednoducho všetko – prítomnosť vychovávateľa má dvojakú úlohu: presadzovať každé možné dobro a zároveň brániť zlu. Vychovávateľ ako otec, brat a priateľ -

správanie pedagóga k dieťaťu sa bude riadiť rešpektom k jeho individualite. Pedagóg bude pôsobiť ako rovnocenný partner, ktorý pomáha dieťaťu objavovať a učiť sa, prejavuje maximálnu otvorenosť, ústretovosť a trpezlivosť. Musí byť zameraný na dieťa, vyrovnaný, vnímavý, je preň dôležitý proces a nie výsledok, bude podporovať myslenie dieťaťa, nasledovať dieťa - počúvať, rešpektovať. Tým si vybuduje u dieťaťa prirodzenú autoritu a nie autoritu danú jeho povolaním. Vzťah pedagóg - dieťa, ako i vzťahy medzi deťmi musia fungovať na základe vypracovaných pravidiel, ktoré si vytvoria deti spolu s pedagógmi. Zároveň deťom bude vopred jasný dôsledok ich nežiaduceho správania. Vychovávateľ prijíma deti také, aké sú. Deti vedie k zodpovednosti za svoj osobný rast i za svoje povinnosti, veci, i za spoločné. Povzbudzuje ho ku kompletnému a plnému vyjadreniu seba, pomáha mu nadobudnúť návyky, ktoré ho vedú k výberu toho, čo je dobré, zdravé, radostné a necháva v ňom rásť život. Pedagóg sa musí snažiť často vyjadrovať pochvalu, zvlášť u nových a neistých detí na navodenie pocitu bezpečia a istoty. Je veľmi dôležité, nehodnotiť a neposudzovať, ale dávať najavo, že dieťa sa naučilo niečo nové. S pochvalou bude pedagóg zaobchádzať primerane tak, aby sa dieťa nestalo na pochvale závislé.

Ako silnú výchovnú pomôcku budeme využívať *slovko na dobrú noc* – pekná myšlienka, povzbudenie, vrátenie sa k niečomu, čo sme prežili počas dňa.... alebo aj slovko do uška – povzbudenie alebo výzva pre jednotlivca primeraným spôsobom.

Pre zabezpečenie kontinuity výchovy chlapcov z detského domova Saleziánov dona Bosca na Ukrajine alebo iných detí z Ukrajiny, Centrum bude poskytovať výchovné metódy, ktoré sa čo najbližšie približujú metódam detského domova Saleziánov dona Bosca - Pokrova na Ukrajine, ktorých cieľom je:

- zabezpečiť podporu a výchovu detí, ktoré sú sirotami ako aj detí, ktoré boli pozbavené rodičovskej opateru ako aj detí, ktoré sa ocitli v ťažkých životných okolnostiach;
- vytvoriť prijateľné podmienky, ktoré sa maximálne podobajú domácim, pre organizáciu života a celkového rozvoja detí, osobitne tých, ktorí to najviac potrebujú a zahrňujúc každé dieťa pozornosťou v súlade so saleziánskych preventívnych výchovným systémom;
- pomáhať deťom pri získaní základného vzdelania, prípravy pre samostatný život, pri výbere profesie a práce, pri vychovávaní k vysokým morálnych hodnotám.

Z uvedeného dôvodu v spolupráci so Saleziánmi dona Bosca a po preštudovaní programu detského domova Saleziánov dona Bosca – Pokrova, Centrum bude využívať aj nasledovné metódy:

- Poskytovanie nepretržite dostupnej a efektívnej starostlivosti a rôznych foriem pomoci.
- Organizácia preventívnej, nápravnej, sociálno-psychologickej a náučno-výchovnej práce založenej na osnove individuálneho prístupu k deťom zohľadňujúc individuálnu fyzickú a mentálnu vyspelosť.

Za účelom zabezpečenia sociálno-psychologickej rehabilitácie detí, sledujúc tým elimináciu konkrétnych príčin a následkov, zamestnanci Centra poskytujú pre rodiny, deti a mládež:

- Psychologicko-pedagogické vyšetrenia detí,
- Sledujú psychologický stav, podmienky prebývania a výchovy v rodinnom prostredí, individuálny prístup k rozvoju každého dieťaťa za predpokladu zohľadnenia jednotlivých individuálnych potrieb,
- Vykonávajú individuálne a skupinové aktivity, za účelom pozitívnych podnetov k rozvoju záujmov a odstránenia nedostatkov v správaní detí určením príkladných/normatívnych vzťahov s rovesníkmi.

Centrum taktiež zabezpečí, aby v čo najväčšej možnej miere prišlo k minimalizácii jazykovej bariéry, ktorá môže nastať pri deťoch z Ukrajiny. Za týmto účelom budú zabezpečení pracovníci Centra, ktorí budú ovládať Ukrajinský jazyk a taktiež Centrum vyvinie úsilie na zabezpečenie pracovníkov pochádzajúcich z RD Pokrova. Týmto spôsobom by malo prísť k zabezpečeniu odstránenia jazykovej bariéry.

V Centre sa môžu vytvárať rôzne záujmové kluby, skupiny a spolky ako mimoškolská činnosť. Taktiež sa deti Centra môžu zúčastňovať rôznych mimoškolských aktivít a to účasťou vo vzdelávacích a športových kluboch, umeleckých a hudobných krúžkoch ako aj jednotlivých súťaží, príp. olympiád.

- **odborné metódy práce s dieťaťom**

Najčastejšie používanými metódami práce s dieťaťom je *metóda pozorovania* a *metóda rozhovoru*, ktorú využívame najmä pri anamnéze a diagnostike problémov, pri plánovaní a tvorbe jednotlivých plánov a ich hodnotení pri každodennom kontakte s dieťaťom.

Ďalšie odborné metódy práce s dieťaťom v Centre:

Individuálna pozorná starostlivosť - ak je dieťaťu venovaná vnímavá pozornosť, umožňuje mu to uisťovať sa, že svet je krásny, dobrý, láskyplný a plný podivuhodných prekvapení, na ktoré sa možno tešiť.

Verbálne podnecovanie – štýl a spôsob komunikovania s dieťaťom rečovému a sociálnemu vývinu dieťaťa.

Kladenie požiadaviek a kontrola ich plnenia – používajú sa vo forme príkazov, zákazov, žiadostí, prosieb, ako pravidiel správania sa, systému noriem.

Povzbudzovanie, posilňovanie pozitívneho správania sa – opierajú sa o pozitívne stránky dieťaťa, jeho úspechy, schopnosti. Sú vyjadrené kladným slovným i neslovným hodnotením, ktoré podporujú pozitívne sebahodnotenie dieťaťa, jeho sebadôveru, vieru vo vlastné sily. Medzi základné postupy povzbudzovania patria: akceptácia osobnosti dieťaťa, vyjadrenie empatického vzťahu k dieťaťu, využitie adekvátnych komunikačných spôsobov – vyjadrujeme, ako na nás pôsobí správanie iných, načúvať dieťaťu, sústreďovať sa na ich kladné stránky, učiť ich klásť si reálne dosiahnuteľné ciele.

Slovné pôsobenie a presvedčovanie – realizujú sa prostredníctvom komunikácie a vzájomnej interakcie vychovávateľa a dieťaťa. Slovné pôsobenie je dôležitým spôsobom výchovy, lebo pôsobí na kognitívnu, afektívnu a konatívnu stránku osobnosti dieťaťa. Nie je len zdrojom informácií a poznatkov, ale zároveň ovplyvňuje emocionálnu stránku osobnosti v pozitívnom, ale i negatívnom zmysle. Efektívnosť slovného pôsobenia ovplyvňuje viacero faktorov: vzájomný vzťah medzi vychovávateľom a dieťaťom, vzájomná akceptácia, úcta, rešpekt, priateľská a dôverná atmosféra, voľba komunikačných prostriedkov po obsahovej i formálnej stránke. Slovné pôsobenie by malo obsahovať využitie názorných a demonštračných metód, príkladov zo života, z vlastných skúseností. Dôležitým faktorom je využitie dialogických metód (pred monológom), ktoré umožňujú dieťaťu zapájať sa do rozhovoru, diskusie, kľásť otázky a pod. Slovné pôsobenie vo výchove má často podobu presvedčovania. Účinnosť presvedčovania ovplyvňuje i samotná osobnosť toho, kto presvedča, resp. to, ako ho vnímajú tí, ktorí sú presvedčovaní.

Osobný príklad (model, vzor) - je silným výchovným faktorom. Dieťa ho napodobňuje, identifikuje sa s ním, pričom ide o proces založený na princípe dobrovoľnosti. Model konkrétny, živou a zrozumiteľnou formou vyjadruje určitý spôsob života, názory a presvedčovania, hodnoty a hodnotové orientácie, zásady. Výber osobných modelov, vzorov je podmienený vývinom dieťaťa, ale aj vplyvom vonkajšieho prostredia. Vo výchove je možné použiť aj negatívny model s cieľom vyvolať u detí negatívny postoj.

Podnecujúci vplyv predmetov a prostredia - ak dieťa dostáva bohaté príležitosti manipulovať s predmetmi (hračkami), pozorovať ich a rôznymi zmyslami „skúmať“ ich vlastnosti a cez toto „skúmanie“ sa zoznamovať so svojimi vlastnými schopnosťami, napomáha to neskoršiemu úspechu v škole i v živote..

Vychovávateľa, ktorí dokážu dieťaťu komunikovať vrúcny vzťah, môžu očakávať, že dieťa bude akceptovať aj ich obmedzujúce a „kárajúce“ zásahy do svojho života. Že skôr pochopí, aký zmysel má to, čo od neho žiadajú, a bude na ich citlivú ústretovosť reagovať citlivosťou vlastnou, bez toho, aby prišlo o svoju osobitosť a bez potlačenia spontánnosti a svojráznosti svojich prejavov.

Výchova v činnostiach - je dôležitou súčasťou rozvoja osobnosti dieťaťa po všetkých stránkach. Jej súčasťou je predovšetkým hra, učebné činnosti, pracovné činnosti a činnosti vo voľnom čase, kde dôležité miesto patrí záujmovým činnostiam.

Hra - je súčasťou života detí. Prostredníctvom hry dieťa spoznáva svet okolo seba, rozvíja svoje psychomotorické a pohybové zručnosti, rozširuje si svoje vedomosti, učí sa spolunažívať s ostatnými deťmi, čím sa rozvíjajú jeho sociálne zručnosti a pod. určitú skupinu hier tvoria hry s pravidlami, pri ktorých si dieťa uvedomuje dôležitosť dodržiavania týchto pravidiel, čo zároveň pomáha deťom neskôr interiorizovať mravné spoločenské normy, formovať ich charakterové vlastnosti.

Vzdelávacie činnosti - s nástupom do školy dieťaťu pribúdajú učebné činnosti, ktoré cielene a zámerne rozvíjajú jeho poznávaciu oblasť, ale zároveň pôsobia na jeho afektívnu oblasť (formovanie postojov, názorov, rozvoj citovej stránky) i konatívnu oblasť.

Pracovné činnosti - je dôležité, aby pracovné činnosti dieťa nevykonávalo z donútenia alebo za trest, čo by mohlo vytvoriť negatívny vzťah k práci. Preto by sa tieto činnosti mali zaradiť čo najskôr (už v predškolskom veku), kedy sa dieťa ochotne zapája do tohto procesu (upratovanie hračiek, pomoc rodičom, sebaobslužné činnosti a i.). Pri pracovných činnostiach si dieťa utvára pozitívny vzťah k práci, postupne si uvedomuje jej význam v živote človeka, rozvíja si rôzne pracovné zručnosti, ktoré môže využívať pri iných, napr. učebných činnostiach, formuje si charakterové vlastnosti (trezivosť, usilovnosť, zodpovednejší prístup k povinnostiam).

Činnosti vo voľnom čase patria do každodenného života dieťaťa, mládeže i dospelých. Tieto činnosti plnia rôznu funkciu, napr. zábavnú, relaxačnú, vzdelávaciu, zdravotnú a i. Je dôležité, aby sme deti viedli k zmysluplnému využívaniu voľného času, čím predchádzame nežiaducim sociálnym vplyvom a javom.

Metóda posilnenia vlastnej kompetencie – zhodnotenie doterajšieho životného štýlu a hodnôt dieťaťa. Viesť ho k tomu aké má práva a povinnosti, čo je sloboda a že sám je spoluvorcom svojho života a šťastia.

Metóda podpory orientovanej na sebarealizáciu – pri ktorej si potvrdzuje svoju identitu, autonómiu, čo vedie k vnútornej spokojnosti.

Tréning – jeho hlavnými zložkami sú učenie, opakovanie a nácvik nenásilnej komunikácie, zvládania konfliktov a asertivity, sebaobsluhy.

Modelovanie a hranie rolí- je spôsob učenia sa za účelom formovania žiadúceho správania sa.

Konfrontácia a reflexia – upozorňuje na rozdiely a rozpory v tvrdeniach, správaní sa, chápaní seba a iných.

Skupinové metódy práce – napomáhajú spolurozhodovať o dani v skupine, nácviku sociálnych zručností a správania sa, riešeniu vzájomných vzťahov, empatii a rešpektovaniu druhých.

• **odborné metódy práce s rodinou dieťaťa**

Pri práci s rodinou využívame odborné metódy uvedené pri práci s dieťaťom. Okrem nich využívame nasledovné metódy:

Sociálna diagnostika a spoluúčasť na tvorbe plánu práce s rodinou – sociálna diagnostika sa robí počas prvého stretnutia s rodinou buď v Centre pri umiestňovaní dieťaťa alebo pri prvej návšteve členov odborného tímu v rodine. Pri tomto stretnutí sa dohodne termín prvej prípadovej konferencie s rodinou.

Prípadové konferencie – metóda smeruje ku komplexnému zabezpečeniu starostlivosti o ohrozené dieťa. Zúčastňujú sa jej rodičia alebo zákonný zástupca dieťaťa, pracovníci SPODaSK, terénni sociálni pracovníci, zástupcovia príslušnej obce, členovia odborného tímu Centra, v prípade potreby aj iní odborní pracovníci. Prvá prípadová konferencia sa koná do 2 týždňov po umiestnení dieťaťa v Centre a jednou z hlavných úloh je vypracovanie plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou a IPRODu. Cieľom tohto plánu je prijať opatrenia na úpravu rodinných pomerov a zabezpečiť fyzický, psychický a sociálny vývin dieťaťa. Prípadové konferencie sa opakujú podľa potreby a situácie dieťaťa a jeho rodiny. Zhodnotí sa aktuálna

situácia rodiny a dieťaťa, sleduje sa plnenie, prípadne neplnenie stanovených úloh, zvolí sa ďalší postup práce s dieťaťom i rodinou.

Vzhľadom na situáciu na Ukrajine, sa pri deťoch z Ukrajiny nebudú vykonávať prípadové konferencie, avšak bude vyvíjané úsilie na preklopenie rozdielov a najbližšie priblíženie prostredia, v ktorom doteraz vyrastali na Ukrajine a to formou čo najväčšieho kontaktu so svojou rodinou, či osobného alebo vzdialeného ako aj so svojimi bývalými vychovávateľmi z RD Pokrova vo Lvove.

Sanácia rodiny - robíme ju vždy v spolupráci s pracovníkmi SPODaSK, samosprávou, akreditovanými subjektami a inými potrebnými odborníkmi. Ide o súbor opatrení a programov (napr. *stretnutia rodinného kruhu...*), ktorých cieľom je predchádzať, eliminovať a zmierňovať príčiny ohrozenia dieťaťa a poskytovať rodine pomoc a podporu k zachovaniu rodiny ako celku. Súčasťou sanácie rodiny sú činnosti, ktoré podporujú pomáhajú rodine aj po návrate detí späť do rodiny.

Pri deťoch z Ukrajiny do 16 r. veku sa vyvinie úsilie v najväčšej miere na zlučovanie sa so svojou rodinou alebo svojim pôvodným prostredím na Ukrajine a to formou kontaktu, či osobného alebo vzdialeného (internet, telefón), so svojou rodinou, s personálom z RD Pokrova ako osobami činnými v ich výchove pred vypuknutím konfliktu na Ukrajine a inými blízkymi osobami.

Pri deťoch z Ukrajiny nad 16r. veku bude vyvinuté úsilie pre zabezpečenie ich kontinuálneho vzdelávania a ponúknutie možností ich rozvoju sústredeného na ich budúcnosť a začlenenie sa do spoločnosti.

Návštevy rodiny v Centre, návštevy zamestnancov odborného tímu v rodine a pobyty dieťaťa v rodine – cieľom týchto metód je podporiť, upevniť a upraviť rodinné vzťahy.

Sociálne poradenstvo, distribúcia k iným odborníkom – ide o stretnutia rodiny s odborným tímom Centra s cieľom odbornej pomoci, nácviku zručností a kompetencií.

Sociálna asistencia a intervencie – v prípade potreby ide o sprevádzajúcu pomoc rodine – úrady a iné inštitúcie.

- **spôsob zapájania spolupracujúcich subjektov**

Pre účinnosť a efektívnosť pomoci deťom a ich rodine je nevyhnutná spolupráca všetkých zainteresovaných subjektov – SPODaSK, súdy, samospráva, Centrum, škola, lekári a iné odborné inštitúcie. Centrum sa snaží o aktívnu súčinnosť s uvedenými orgánmi – napr. iniciovaním prípadových konferencií, včasným zasielaním potrebných hodnotení a správ o deťoch, spolupracou so školou, školskými zariadeniami a lekármi...

- **odborné metódy v príprave na osamostatnenie sa a v práci s mladými dospelými**

Využívame odborné metódy sociálnej práce so špecifickým zameraním na oblasti a témy typické pre život mladého dospelého s jeho aktívnym zapojením (tvorba životného projektu, krátkodobé a dlhodobé plánovanie, finančná samostatnosť a spravovanie peňazí, zodpovednosť a samostatnosť v osobnom

fungovaní a zabezpečovaní svojich základných životných potrieb, hľadanie a využívanie dostupných zdrojov podpory, vhodného zamestnania, ...) .

V tomto procese je najdôležitejšie sprevádzanie mladého dospelého pracovníkmi odborného tímu Centra.

n) plánovanie a vyhodnocovanie výchovnej činnosti v samostatne usporiadanej skupine

Plán výchovnej činnosti vypracovávajú vychovávatelia v spolupráci s deťmi a odbornými pracovníkmi Centra, zohľadňujúc vek detí, ich mentálnu vyspelosť, ich záujmy a schopnosti. Vychovávatelia vyhodnocujú výchovnú činnosť písomne raz mesačne.

Výchovnú činnosť zabezpečujeme cez pravidelné a nepravidelné aktivity, ktoré na základe dohody počas mesačného plánovania, realizujú vychovávatelia i zamestnanci odborného tímu. Výchova a vzdelávanie neškoolopovinných detí (ak nenavštevujú predškolské zariadenie), prebieha podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách s ohľadom na individualitu každého dieťaťa.

Vo výchovno-vzdelávacích činnostiach vo vetve DOMINIKA sa okrem iného riadime aj princípmi pedagogiky M. Montessori, k čomu máme zriadenú príslušnú miestnosť so špeciálnymi pomôckami.

K pravidelným aktivitám patria napr.: záujmové krúžky, príprava na vyučovanie, nácvik samoobslužných činností, spoločensko-kultúrne a športové činnosti, zapájanie sa do zverených služieb a domácich prác a iné.

Nepravidelné aktivity: návštevy divadelných predstavení, kina, plavárne, zimného štadióna, oslavy narodenín a menín, výlety a tábory a iné.

q) tvorba a vyhodnocovanie čiastkových plánov individuálneho plánu rozvoja osobnosti dieťaťa,

tvorba a vyhodnocovanie individuálneho plánu odbornej práce s dieťaťom a jeho rodinou IPROD je dokument, ktorý sa vypracúva osobitne pre každé dieťa umiestnené v Centre. Tvorí základnú informáciu o priebehu starostlivosti a výchovy a slúži k ďalšiemu plánovaniu činností. Ide o nástroj práce, ktorého cieľom je poukázať na potreby dieťaťa (ktoré ono považuje za najdôležitejšie) a podľa toho určiť ciele a spôsob ich napĺňania, teda dôležité miesto pri tvorbe IPRODu má samotné dieťa.

Vypracovanie IPROD-u prebieha vo vzájomnej súčinnosti multidisciplinárneho tímu - vychovávateľ, sociálny pracovník, psychológ, úrad SPODaSK, obec, rodičia alebo blízke osoby dieťaťa a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, aj s dieťaťom. Jeho vypracovávanie začína najčastejšie počas prvej prípadovej konferencie, kde sa stanovujú úlohy a ciele na základe vyhodnotenia celkovej situácie dieťaťa, vrátane rodinných súvislostí, teda rodina musí byť zapojená do riešenia budúcnosti dieťaťa. Základom IPROD-u je diagnostická, zdravotná a sociálna správa o dieťati. Informácie spracúva odborný tím v Centre a úrad SPODaSK. Správa môže byť doplnená o stanoviská iných inštitúcií (napr. školské zariadenia, CPPP a P, ČŠPP a iné). Obsahom diagnostickej správy je najmä sociálna anamnéza rodiny, metódy psychologického práce, na ktorých dieťa v spolupráci s psychológom participuje, prípadne

externého odborníka (špeciálneho pedagóga, liečebného pedagóga), ak si to situácia vyžaduje. Obsahom zdravotnej správy je zdravotná anamnéza, t.j. najmä informácia o zdravotnom stave dieťaťa a jeho rodiny.

Pri vypracovávaní IPROD využívame aj tréningový program PRIDE podľa kompetenčných kategórií:

- I. *Opatrovateľské potreby*, ktoré sú zamerané na fyzický vzhľad, zdravotný stav, vhodné ošatenie, osobné teritórium, vzťah k osobným veciam, k zdravej výžive.
- II. *Vývinové potreby*, rozpoznanie a kompenzácia vývinových oneskorení, najmä starostlivosť o zdravie, fyzický vývin, vzdelávací vývin, rozvoj osobných záujmov a záľub, samoobslužných činností, vyšších potrieb (kultúra, duchovné potreby, upevňovanie morálnych zásad), emocionálne potreby, upevňovanie sebaistoty, zmysluplné využitie voľného času.
- III. *Posilnenie vzťahov detí s biologickou rodinou* najmä podpora akceptácie rodiny, hľadanie jej silných stránok prostredníctvom priamych a nepriamych kontaktov, posilnenie pozitívneho obrazu o rodine v dieťaťi, aj keď jeho návrat domov nie je v súčasnosti možný.
- IV. *Posilnenie bezpečných celoživotných vzťahov k iným dospelým*, k rovesníkom, hľadanie náhradných rodín.
- V. *Práca v profesionálnom tíme* – PRIDE učí pochopiť dôležitosť tímovej práce pri starostlivosti o dieťa, zároveň vedie dieťa k postupnému preberaniu zodpovednosti za svoj život spolupodielaním sa na plánovaní dlhodobých a krátkodobých cieľov, preberaniu zodpovednosti za rozhodnutia, poverovaním primeranými úlohami a motivovaním využívať pri tom pomoc iných.

Čiastkové plány IPRODu sú: plán sociálnej práce s dieťaťom

plán výchovnej práce s dieťaťom

plán psychologickéj činnosti psychológa v Centre

Cieľ sociálnej práce s dieťaťom a cieľ IPROD-u je rovnaký a jeho plnenie hodnotíme v súčinnosti s orgánom SPODaSK v určených termínoch. Ciele čiastkových plánov a hlavné úlohy psychologickéj činnosti nadväzujú na cieľ IPROD-u.

- plán sociálnej práce s dieťaťom

Vychádza z posúdenia situácie dieťaťa a jeho rodiny, zohľadňuje najlepší záujem dieťaťa. Plán obsahuje mieru a opis ohrozenia dieťaťa, zhodnotenie situácie dieťaťa a jeho rodiny, cieľ sociálnej práce s dieťaťom v Centre, opatrenia na dosiahnutie cieľa, metódy odbornej práce s dieťaťom, posilnenie a úpravu vzťahu s biologickou rodinou, spolupracujúce subjekty a ich úlohy. Súčasťou tohto plánu je aj plán na osamostatnenie sa dieťaťa od veku 16 rokov. Plán vypracuje sociálny pracovník Centra a vyhodnocuje ho písomne každý mesiac.

- plán výchovnej práce s dieťaťom

Plán poukazuje na aktuálnu situáciu, v ktorej sa dieťaťo nachádza a z nej vyvodzuje úlohy pre jeho ďalšie smerovanie. Spoluúčasť dieťaťa na tvorbe plánu je veľmi dôležitá, nakoľko rešpektuje jeho právo vyjadriť svoj názor. Každý mesiac si dieťa spolu s vychovávateľom tvorí svoj osobný plán, ktorý zahŕňa jeho

potreby, túžby, plány, rozhodnutia... Plán výchovnej práce si dieťa vyhodnocuje s vychovávateľom písomne a vkladá si ho do knihy života.

- plán psychologickkej činnosti psychológa v Centre

Vypracováva si ho psychológ Centra sám po predchádzajúcej diagnostike dieťaťa. Oboznámi s ním sociálneho pracovníka a riaditeľa Centra, ktorý v prípade potreby zabezpečí terapiu dieťaťa.

r) podmienky pre záujmovú, športovú, kultúrnu, rekreačnú činnosť a prejavovanie náboženského vyznania a viery

Centrum má dostatočné priestory a možnosti na záujmové a voľnočasové aktivity pre deti, zohľadňujúc individuálne záujmy detí, ich schopnosti a talenty. Školopovinným deťom umožňujeme zúčastňovať sa záujmových činností, ktoré ponúka škola a školské zariadenia – krúžky, školská družina, CVČ...

Záujmovú a športovú činnosť realizujeme najmä prostredníctvom krúžkov, ktorými podporujeme všestranný rozvoja osobnosti detí, rozvoj ich talentov, zručností a schopností.

- *výtvarný krúžok* - oboznamovanie sa zo základmi kreslenia a maľovanie, poznávanie farieb a rôznych techník a spôsobov výtvarného prejavu...
- *estetický krúžok* - nadchnutie pre krásu, estetiku a poriadok, osvojiť si pravidlá stolovania a slušného správania sa, starostlivosť o seba a svoje okolie...
- *modelársky krúžok* - práca s hlinou a modelárskymi hmotami, tvorenie z rôznych prírodných materiálov
- *krúžok „šikovné ruky“* - ručné práce, práca s drevom, polystyrénom, papierom a sklom, strihanie, lepenie, vyšívanie, šitie...
- *krúžok športový* - rôzne športové aktivity – loptové športy, korčuľovanie, bicyklovanie, skupinové hry a súťaže...
- *krúžok informatiky* - práca s počítačom, učenie sa pomocou didaktických programov a hier, využívanie internetu...
- *krúžok hudobno-tanečný* - počúvanie hudby, nácvik spevu a hry na hudobných nástrojoch, tanec...

Na túto činnosť máme k dispozícii:

- samostatnú „tvorivú“ miestnosť, vybavenú potrebnými pomôckami a materiálom na rôzne kreatívne aktivity, v ktorej prebieha výtvarný, modelársky krúžok a krúžok „šikovné ruky“
- „herňu“, v ktorej sú umiestnené počítače a montessori pomôcky, bábkové divadlo a spoločenské hry
- na športové aktivity využívame veľký dvor s detským ihriskom s preliezačkami, trampolínou, bazénom, pingpongový stolom, basketbalovým košom a pieskoviskami; v prípade nepriaznivého počasia máme k dispozícii altánok a zastrešený balkón s hracím stolom a domčekom pre menšie deti

Na kultúrnu činnosť využívame ponuky v miestach kde sú umiestnené zariadenia Centra a v ich okolí: jedná sa napr. návštevy detských predstavení v divadle, rôzne koncerty, výstavy v galérii, múzeá, hvezdáreň,

mestskú knižnicu a ďalšie ponuky, ktoré sú dostupné podľa konkrétneho miesta kde sa nachádza konkrétne zariadenie Centra.

Rekreačnú činnosť zabezpečujeme v spolupráci s mládežníckymi organizáciami Laura a Domka rôznymi výletmi do prírody, návštevami jaskýň, hradov, zámkov, ZOO, letné tábory a rekreačné pobyty.

Prejavovanie náboženského vyznania a viery

V plnom rozsahu rešpektujeme právo dieťaťa na slobodu náboženského vyznania. Zákonný zástupca maloletých detí môže výkon tohto práva usmerňovať s ohľadom na vyspelosť a rozumové schopnosti dieťaťa. Dieťaťu môže byť jeho náboženská potreba odopretá iba v prípade, ak ohrozuje jeho vývin, zdravie alebo život (napr. fanatizmus, sektárstvo).

s) zabezpečenie zdravotnej starostlivosti deťom, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre

Všeobecnú zdravotnú, preventívnu starostlivosť (aj očkovanie) ako aj odbornú lekársku starostlivosť detí zabezpečujeme prostredníctvom príslušných zdravotníckych zariadení a lekárov v blízkosti tej ktorej samostatne usporiadanej skupine.

Taktiež zabezpečujeme pre deti odbornú psychoterapiu alebo inú liečbu po odporúčaní príslušného odborníka.

Rozhodnutia indikované lekármi rešpektujeme v plnom rozsahu a informujeme o nich rodičov ak je to možné.

Informovaný súhlas (zákon č. 576/2004 Z.z., §6, ods.1, písm b) u lekára podpisuje štatutárny zástupca Centra. Deti lekára - pediatra navštevujú vždy v doprovide dospelšej osoby – sociálny pracovník alebo iný zamestnanec Centra. Na odborné vyšetrenia deti sprevádza riaditeľ alebo sociálny pracovník Centra. O návšteve lekára, o ochorení a spôsobe liečby sa vedie záznam v knihe Hlásenia služby a v IPRODe. Mechanizmus indikácie liečby dieťaťa a konzultácie s ošetrojúcim lekárom zabezpečuje sociálny pracovník Centra. V prípade odmietnutia poskytnúť zdravotnú starostlivosť dieťaťu sa Centrum obracia o pomoc na odbor zdravotníctva v príslušnej VUC.

t) zabezpečenie školskej dochádzky a prípravy na povolanie deťom, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre

V zmysle legislatívnych požiadaviek SR, bude zabezpečená deťom povinná školská dochádzka. Avšak pri deťoch z Ukrajiny, ak to bude možné, za účelom zabezpečenia kontinuity vzdelávania už podľa zabehnutého vzdelávacieho systému z Ukrajiny, deťom bude zabezpečená online výučba s ich doterajšími pedagógmi z Ukrajiny. Uvedeným dôjde ku kontinuite už zabehnutého systému, ktorý funguje a ktorým deti dosiahnu požadovaný stupeň vzdelania. Okrem iného deti ako aj učitelia sú na uvedenú formu vzdelávania plne pripravení a je im známa už z čias, kedy platili prísne preventívne a bezpečnostné opatrenia súvisiace

so šírením pandémie COVID – 19. V prípade ak uvedené možné nebude, bude deťom zabezpečená povinná školská dochádzka v zmysle legislatívnych požiadaviek SR.

Základnú školskú dochádzku zabezpečujeme v základných školách v blízkosti tej ktorej samostatne usporiadanej skupiny. Pri umiestňovaní detí do základných škôl Centrum spolupracuje s príslušným odborom školstva Miestneho úradu.

Deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na základe odporúčania klinického psychológa sú vzdelávané v špeciálnych školách v blízkosti tej ktorej samostatne usporiadanej skupiny.

Ak dieťa nie je z rôznych dôvodov schopné samostatne ísť a prísť zo školy Centrum mu zabezpečí doprovod. Centrum deťom umožňuje využívať krúžky a iné aktivity, ktoré im škola ponúka.

Po skončení ZŠ je možnosť študovať na stredných školách, gymnáziách, priemyslovkách a odborných učilištiach v blízkosti tej ktorej samostatne usporiadanej skupiny, prípadne v inom mieste a v prípade, že si dieťa vyberie štúdium na škole, ktorá sa nenachádza v mieste, kde by bolo možné jeho každodenné dochádzanie, Centrum zabezpečí pre neho školský internát.

V prípade, že si dieťa vyberie študijný odbor, ktorý sa nenachádza v mieste, kde by bolo možné jeho každodenné dochádzanie, Centrum zabezpečí pre neho školský internát. V prípade záujmu je mladým dospelým umožnené študovať na vysokej škole podľa vlastného výberu.

u) práva dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre; práva rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre

Práva detí a rodičov detí, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre s vychádzajú z predpokladov zdravého vývinu dieťaťa, so svojim harmonogramom a režimom dňa založeným na etických a morálnych hodnotách, s rešpektom k ľudským právam a právam dieťaťa vychádzajúcich z Medzinárodného dohovoru o právach dieťaťa, Charty práv dieťaťa a ustanovení Zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

- **spôsob, akým dieťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre, môže udržiavať kontakt s rodičmi, s príbuznými a osobami, ku ktorým má blízky vzťah**

Centrum vytvára podmienky na udržanie kontaktu detí so svojimi rodičmi, príbuznými i blízkymi osobami, a to osobnou návštevou, telefonicky, písomne, elektronicky, ak nebolo súdom určené inak. Podmienky kontaktov má Centrum vypracované v Návštevnom poriadku, s ktorým sú na začiatku pobytu dieťaťa v Centre oboznámené deti aj rodičia, ktorí svojim podpisom potvrdzujú oboznámenie sa a súhlas s Návštevým poriadkom Centra.

Vzhľadom k tomu, že časť detí Centra pochádza zo Saleziánskeho detského domova Pokrova na Ukrajine, Centrum povoľuje a zabezpečuje aj kontakt s bývalými vychovávateľmi detí z Ukrajiny ako osobami, s ktorými majú blízky vzťah. Rešpektujúc Slovenskú legislatívu, uvedený kontakt nenaruša výchovu realizovanú v Centre, avšak práve vedie iba k podpore už realizovanej výchovy a podporuje kontinuitu

detského domova na Ukrajine realizovanú prostredníctvom Centra, ako aj napomáha k udržaniu vzťahov pre prípadný možný návrat detí na Ukrajinu po ukončení vojnového konfliktu.

Návštevný poriadok Centra:

Za obvyklých podmienok sú návštevnými dňami víkendové dni v čase od 14,00 do 16,00 hod. Návštevy sú povinné ohlásiť sa aspoň 1 deň vopred, pretože počas víkendových dní sa konajú aj nepravidelné aktivity Centra. Návštevy sa povoľujú rodičom, príbuzným a osobám blízkym dieťaťu po predložení občianskeho preukazu a po predchádzajúcej dohode s riaditeľom alebo sociálnym pracovníkom Centra za vopred dohodnutých podmienok, napr. zmena návštevných hodín a dní. Návštevy detí sú povolené len vo vyhradených priestoroch Centra pre návštevy a používajú len vyhradené sociálne zariadenia Centra. Návštevy sa zakazujú podnapitým osobám, osobám pod vplyvom drog a tým osobám, ktoré sa správajú agresívne. Informácie o dieťati podáva riaditeľ alebo sociálny pracovník Centra počas návštevných hodín rodičovi alebo zákonnému zástupcovi dieťaťa. Návštevy žiadame o spoluprácu pri poskytovaní dôležitých informácií o dieťati. Informácie o rodinných pomeroch, osobných vlastnostiach a zdravotnom stave dieťaťa nám oznámte počas návštevných hodín alebo písomne. Na priebeh návštevy a dodržiavanie návštevného poriadku dohliada službukonajúci pracovník Centra. Deťom môže návšteva priniesť ovocie, sladkosti, písacie potreby, knihy, oblečenie. Je zakázané priniesť cigarety, drogy, alkohol, lieky. Na požiadanie sa deťom povoľujú vychádzky (priepustka) v sprievode zodpovedných osôb mimo priestory Centra, ktoré sú vopred dohodnuté s riaditeľom alebo sociálnym pracovníkom Centra. Zodpovedná osoba je povinná podpísať prehlásenie o zodpovednosti za dieťa počas vychádzky a dodržať určený čas vychádzky a čas priviesť dieťa späť do Centra. V priestoroch Centra je zakázané fajčenie, požívanie alkoholu a omamných látok, a tiež svojvoľný pohyb v priestoroch Centra. V prípade vážnych okolností, napr. ochorenie detí, môžu byť návštevy obmedzené alebo zrušené. Návštevy musia rešpektovať túžbu a chuť dieťaťa stretnúť sa.

- **spôsob, akým sa dieťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre, môže obrátiť aj bez vedomia Centra na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, súd alebo prokurátora**

Dieťa hneď na začiatku svojho pobytu v Centre, pri vstupnom rozhovore so sociálnym pracovníkom Centra, je primerane k veku a osobnej zrelosti, oboznámené s tým, že sa kedykoľvek môže obrátiť o pomoc na orgán SPODaSK, verejného ochrancu práv, komisára pre deti, súd alebo prokurátora aj bez vedomia Centra i za pomoci tretej osoby. Dieťa je oboznámené aj so spôsobom podávania sťažnosti a kontaktné údaje príslušných orgánov i telefónne čísla sú umiestnené na schránke dôvery.

Deti môžu o pomoc požiadať:

- písomne do schránky dôvery, ktorá je umiestnená v priestoroch Centra (na vstupných dverách do kancelárie); schránku týždenne kontroluje sociálny pracovník a podnety odovzdáva príslušným adresátom

- telefonátom na Linku dôvery
- osobne v sídle príslušného orgánu alebo cez ich web stránku

- **podmienky doručovania pošty, prístup na internet, používanie telefónu**

Listové zásielky a balíky pre Centrum i tie, ktoré sú adresované deťom preberá riaditeľ Centra. Deti, ktoré vedia čítať si listy otvárajú a čítajú osobne. Deti, ktoré čítať nevedia si listy otvárajú samé a požiadajú o prečítanie toho, komu dôverujú. Ak deti chcú môžu s obsahom listu oboznámiť riaditeľa alebo sociálneho pracovníka pri hodnotení a tvorbe mesačných plánov. Deti sú povzbudzované k tomu, aby napísali rodičom aspoň 1x za mesiac.

V každom zariadení Centra je vyhradený aspoň jeden počítač pre potreby detí – príprava do školy, komunikácia s rodičmi, príbuznými, kamarátmi, počúvanie hudby - každý deň v čase od 15,15 do 17,30 hod. Sociálny pracovník Centra pravidelne kontroluje, aké web stránky deti navštevujú a nevhodné web stránky blokuje. Na telefonický kontakt s rodičmi, príbuznými alebo inou blízkou osobou môže dieťa využívať telefón (pevná linka) Centra každý deň v čase od 15,15 do 16,00 hod., prípadne v inom čase, podľa individuálnej dohody s vychovávateľom, zohľadňujúc režim dieťaťa ako aj okolnosti vojny na Ukrajine tak, aby bol deťom zabezpečený primeraný kontakt s rodičmi, príbuznými alebo inou blízkou osobou avšak iba do primeranej miery nenarušujúc režim dieťaťa.

Zároveň Centrum pre deti s online výučbou zabezpečilo zariadenie potrebné pre účasť na online výučbe, tak aby sa jej každé dieťa mohlo riadne zúčastňovať.

Dieťa má právo používať osobný mobil, PC v dohodnutom čase od 15,15 do 16,00 hod. na voľno-časové alebo záujmové aktivity, prípadne v inom čase na základe dohody s vychovávateľom. Hranica na užívanie osobného mobilu a PC je vekovo stanovená individuálne, primerane veku dieťaťa.

v) povinnosti dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre; povinnosti rodiča dieťaťa a iných blízkych osôb dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre

Povinnosti dieťaťa, rodičov a iných blízkych osôb dieťaťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre:

- **povinnosti dieťaťa**

S pravidlami a povinnosťami Centra je každé dieťa oboznámené osobne na začiatku pobytu v Centre, počas vstupného rozhovoru so sociálnym pracovníkom. Pri večernom hodnotení dňa v skupine si deti spolu so službukonajúcim vychovávateľom zhodnotia ich dodržiavanie, prípadne porušenie.

Deti sú v Centre vedené a povzbudzované:

- dodržiavať vnútorný poriadok Centra a iné dohodnuté pravidlá skupiny, zverené služby
- byť ohľaduplní a vážiť si druhého človeka, vzájomne si pomáhať
- mať úctu k zamestnancom Centra, k učiteľom, k rodičom

- uznávať práva ostatných detí
- dodržiavať zásady slušného správania sa v Centre i mimo neho
- vážiť si a chrániť spoločný majetok i osobný majetok svoj i druhých
- zodpovedne si plniť svoje školské povinnosti
- **povinnosti rodičov a iných blízkych osôb dieťaťa a podmienky návštev v Centre, aby návštevy nenarúšali program Centra**

Ak pri umiestňovaní dieťaťa do Centra nie je prítomný rodič dieťaťa, pracovníci odborného tímu sa ak je to objektívne možné do týždňa skontaktujú s rodičom za účelom oboznámenia s pravidlami Centra, s ich právami a povinnosťami voči Centru. Návšteva nesmie svojim zdravotným (choroby), fyzickým (alkohol, omamné látky, špina, parazity) a psychickým stavom (agresia) ohrozovať deti a zamestnancov Centra. Návšteva musí rešpektovať túžbu a chuť dieťaťa stretnúť sa, a to aj vtedy ak ide o návštevu rodiča, ktorý je vo výkone trestu. Rodičia i blízke osoby detí sú povzbudzované k častejšiemu telefonickému alebo písomnému kontaktu s deťmi, rešpektujúc ich možnosti a k návštevám detí aspoň raz za mesiac. Sú povinní dodržiavať dohodnuté termíny a časy stretnutí, telefonátov a návštev detí.

w) výchovné prostriedky, ktoré je možné uložiť za nedodržanie povinností podľa písmena v), čas ich trvania a možnosť prehodnotenia výchovného prostriedku, ak s jeho použitím dieťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre, nesúhlasí

Podľa metódy a zásad preventívneho systému je najdôležitejšie to, aby všetci, vychovávatelia aj deti, dobre poznali svoje povinnosti a rozumeli im.

Pochvala, napomínanie, odmena, trest majú výchovnú funkciu iba vtedy, ak sa používajú rozumne a s pokojom a ak majú motivačný charakter.

Pri používaní výchovných prostriedkov, ktorými sú odmena a trest, dbáme na tieto zásady:

- primeranosť osobnosti a veku dieťaťa, jeho rozumovej vyspelosti
- zrozumiteľnosti
- rôznorodosti
- adekvátnosti
- dôslednosti

Cieľom uplatňovania výchovných prostriedkov je rozvíjať zodpovednosť detí a pomôcť im porozumieť dôsledkom vlastného správania sa.

Najúčinnejšou výchovnou metódou pri odmeňovaní a trestaní je **metóda prirodzených následkov**, ktorá je zrozumiteľná pre všetky deti. Metóda znamená toľko – ak niečo urobím alebo neurobím, nesiem za to následky.

Spôsoby odmeňovania v Centre:

- vyjadrenie uznania, pochvaly a vďačnosti, sympatie
- slovné ocenenie pred skupinou
- udelenie výhod podľa osobného výberu dieťaťa zo zoznamu výhod na nástenke, na ktorých sa daná skupina dohodne
- materiálne dary
- umožnenie činnosti alebo zážitku, ktorý prináša dieťaťu uspokojenie, úspech

Spôsoby trestania v Centre:

- zákaz alebo obmedzenie obľúbenej činnosti na vzájomne dohodnutý čas maximálne 1 týždeň
- nepoužívanie, prípadne obmedzenie používania internetu a osobných telefónov a sledovania TV maximálne 1 mesiac
- zníženie sumy vreckového, príp. nevyplatenie dieťaťu v danom mesiaci vreckové (rozdiel medzi poskytnutým vreckovým a vreckovým, ktoré sa malo dieťaťu v mesiaci poskytnúť, sa poskytne v mesiaci nasledujúcom po mesiaci, v ktorom sa vreckové poskytlo v nižšej sume)
- naplánovaním výchovnej činnosti, ktorou sa naučí niečo nové
- vylúčenie zo spoločnej činnosti alebo z účasti na atraktívnej činnosti, či akcie organizovanej Centrom

Odmeny a tresty sa riešia vždy individuálne s vychovávateľom, zohľadňujúc danú situáciu, osobnostné vlastnosti dieťaťa a jeho citové rozpoloženie.

Ak s použitím výchovného prostriedku dieťa nesúhlasí, je možnosť odloženia trestu a jeho následného prehodnotenia s vychovávateľom v prítomnosti člena odborného tímu, prípadne riaditeľa Centra, tak, aby výchovný prostriedok vplýval priaznivo na psychický, fyzický a sociálny vývin dieťaťa.

Pokarhanie a pochvala sú zaznamenané do IPRoDu dieťaťa a do PVP. Dôležité podklady k hodnoteniu detí sú denne zaznamenávané do knihy Hlásenie dňa.

x) spôsob poskytovania vreckového podľa § 66 zákona

Dieťaťu, ktoré bolo umiestnené do Centra je mesačne vyplácané vreckové v stanovenej výške podľa § 66 zákona.

Postup a podmienky vyplácania vreckového:

- sociálny pracovník alebo profesionálny náhradný rodič do 5. dňa mesiaca odovzdá ekonómovi Centra zoznam detí s výškou vreckového, na základe ktorého ekonóm vyplatí príslušnú sumu sociálnemu pracovníkovi pre všetky deti spoločne,
- každému dieťaťu osobitne vedie sociálny pracovník alebo profesionálny náhradný rodič evidenciu príjmov a výdajov vreckového, pretože využívanie vreckového je prostriedkom nácvičku finančnej gramotnosti dieťaťa,

- dieťa súhlas s každým príjmom prípadne aj výdajom potvrdzuje svojim podpisom. Výnimku tvoria deti, ktoré sa nevedia ešte podpísať a za tieto deti správnosť evidencie podpisuje riaditeľ Centra alebo ním poverená osoba alebo profesionálny náhradný rodič.
- o spôsobe využitia vreckového alebo o jeho úsporách rozhoduje dieťa, ktorému ak chce, môže v rozhodovaní sa pomôcť sociálny pracovník a zaznamenáva sa to aj do IPROD a PVP.

V súlade s § 67 sa deťom poskytujú vecné dary pri významných udalostiach v ich živote najmenej vo výške 25% sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa. Vecný dar zadováži sociálny pracovník alebo profesionálny náhradný rodič a jeho kúpu vydokladuje ekonómovi Centra.

y) postup v rizikových situáciách pre dieťa, pre ktoré sa vykonávajú pobytové opatrenia v Centre

V Centre mimoriadnou a rizikovou situáciou pre dieťa rozumieme: útek, nevrátenie sa v určenom čase z pobytu u rodičov, úraz dieťaťa, vážne nezhody medzi deťmi, medzi deťmi a zamestnancami Centra.

- **postup pri nedovolenom opustení Centra dieťaťom alebo nevrátenie sa do Centra v určenom čase**

Ak dieťa nedovolené (svojoľne, bez dovolenia službukonajúceho vychovávateľa) opustí Centrum (útek) alebo sa nevráti do Centra v určenom čase, službukonajúci vychovávateľ alebo profesionálny náhradný rodič ihneď oznámi riaditeľovi alebo sociálnemu pracovníkovi túto skutočnosť.

Centrum v tejto situácii postupuje podľa § 46, ods. 10. a vzniknutú situáciu bezodkladne oznámi útvaru PZ, orgánu SPODaSK, rodičovi dieťaťa alebo osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, príslušnému súdu, ktorý rozhodol o umiestnení dieťaťa v Centre.

Ak Centrum umožnilo dieťaťu pobyt mimo Centra (u rodičov alebo u osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa) a dieťa sa v určenom čase nevráti, riaditeľ Centra okamžite vyzve rodičov, aby zabezpečili návrat dieťaťa do Centra. Ak návrat dieťaťa nezabezpečia postupujeme ako pri úteku dieťaťa.

- **postup pri úraze dieťaťa**

Každý zamestnanec Centra je zaškolený a pripravený poskytnúť základnú prvú pomoc pri úraze. Všetky úrazy sú evidované v Knihe úrazov detí, ktorá je uložená pri knihe Hlásenia služieb v kancelárii Centra. O všetkých úrazoch je informovaný riaditeľ a sociálny pracovník Centra, ktorí pri závažnejších úrazoch zabezpečia potrebné lekárske ošetrovanie a následnú starostlivosť o dieťa podľa pokynov lekára.

- **postup pri vážnych nezhodách medzi deťmi**

Za vážne nezhody medzi deťmi považujeme napr. fyzické napadnutie a ublíženie na zdraví, šikanovanie, agresivitu detí, sebapoškodzovanie.

Pri ich zistení sa vzniknutá situácia rieši bezodkladne. Riaditeľ centra spolu s odborným tímom rozhodnú o postupe riešenia situácie po predchádzajúcom prešetrení a posúdení závažnosti priestupku. V prípade ak nie sú schopní alebo kompetentní riešiť danú situáciu sami, požiadajú o pomoc externých odborníkov a

kompetentné inštitúcie (CPPPaP, ČŠPP, klinický psychológ, psychiater, psychoterapeut, príslušníci PZ SR, koordinačné stredisko pre ochranu detí pred násilím).

Po uzavretí prípadu riaditeľ v spolupráci s odborným tímom Centra vypracuje a zaeviduje preventívne postupy, krízový plán a nastaví opatrenia, ktoré by zabránili ďalšiemu rizikovému správaniu sa detí.

- **postup pri vážnych nezhodách medzi deťmi a zamestnancami Centra**

Zamestnanec Centra rieši osobné konflikty s deťmi individuálne, nie pred celou skupinou. K riešeniu konfliktu môže byť zamestnancovi aj dieťaťu nápomocný odborný tím, prípadne riaditeľ Centra. Vzájomne sa dohodnú na podmienkach obojstranne prijateľnému vyriešeniu konfliktu a pravidiel ďalšieho vzájomného fungovania.

Na ochranu zamestnanca je zo strany Centra podľa potreby a záujmu poskytnutá možnosť individuálnej a skupinovej supervízie.

- **postup pri iných mimoriadnych udalostiach v Centre**

Mimoriadnou udalosťou v Centre môže byť úmrtie alebo usmrtenie dieťaťa, prípadne iná závažná udalosť.

Pri usmrtení, zabití a úmrtí dieťaťa v zariadení je:

- okamžite privolaná RZP a pohotovostný lekár za účelom obhliadky mŕtveho, ktorý vypíše potrebné tlačivá
- privolaný riaditeľ Centra, ktorý zavolá pohrebnú službu za účelom prevozu zomrelého na pitvu
- Centrum oznámi rodičom úmrtie dieťaťa

Úkony spojené s prevozom a pohrebom dieťaťa riešia rodičia v spolupráci s obcou.

Riaditeľ Centra oznámi úmrtie dieťaťa príslušnému súdu a tiež pracovníkovi sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.

Za ďalšiu mimoriadnu udalosť v Centre považujeme aj páchanie trestnej činnosti (ublíženie na zdraví, lúpež, krádež, vydieranie, pohlavné zneužitie, zabitie, samovražedné sklony...).

Zamestnanec má povinnosť prekaziť spáchanie trestného činu včasným oznámením riaditeľovi Centra alebo policajnému orgánu, pretože neoznámenie trestného činu rovná sa spáchanie trestného činu.

Centrum pri mimoriadnych udalostiach akými sú nahlásenie nezvestnosti, dlhodobé úteky, ublíženie na zdraví a podozrenie so spáchania trestného činu dieťaťom a na dieťaťu, úmrtie dieťaťa, živelné pohromy a podobne, o daných skutočnostiach bezodkladne písomne informuje:

- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor vykonávania opatrení SPODaSK v zariadeniach
- v zmysle príkazu generálneho prokurátora aj príslušného prokurátora